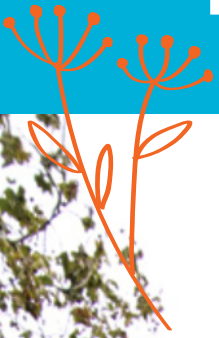

STARTGIDS

Kerk in de buurt

Protestantse
Kerk

kerk
in actie

Quickguide

DEEL 1: Blik naar binnen

- Bepaal met elkaar wat jullie motivatie is om 'Kerk in de buurt' te zijn. Tip: formuleer deze in één korte, krachtige zin die je makkelijk kunt onthouden.
- Vorm een team met mensen die verschillende kwaliteiten en een verschillend netwerk hebben.

DEEL 2: Blik naar buiten

Leer je buurt kennen: wie wonen er, welke organisaties wil je leren kennen, wat gebeurt er al en welke verwachtingen leven er ten aanzien van de kerk? Ga relaties aan met mensen in de buurt.

DEEL 3: Maak je plan

Waar zie je de match tussen de buurt en jouw kerk? Op welke manier(en) zou jouw kerk van betekenis kunnen zijn voor de buurt? Maak je eigen plan of ga aan de slag met één van de gidsen van de verschillende initiatieven.

Bouwen aan je eigen 'Kerk in de buurt'

'We willen graag dat onze kerk niet alleen van betekenis is voor mensen in de kerk, maar ook voor mensen erbuiten.' 'We willen graag het goede nieuws in woord en daad delen, maar we weten niet zo goed hoe.' 'We merken dat mensen niet zo snel naar onze kerk komen, dus zoeken we andere manieren om hen te bereiken.' Een aantal veelgehoorde opmerkingen vanuit kerken die iets te willen voor de buurt, maar niet zo goed weten hoe ze dat moeten vormgeven.

Kerk in de buurt helpt je als gemeente verder. Aan de hand van deze praktische startgids ontdek je hoe je buurt eruit ziet en wat bij je gemeente past. Nadat je de startgids hebt gebruikt, kun je één van de voorbeeldinitiatieven kiezen om mee aan de slag te gaan in de buurt of je eigen initiatief gaan vormgeven.

Deze startgids is ontwikkeld op basis van de ervaringen van lokale kerken. De voorbeeldinitiatieven zijn ontwikkeld door lokale gemeenten en beschikbaar gemaakt voor andere kerken. In alle Kerk in de buurt initiatieven zijn er drie belangrijke uitgangspunten:

- Het evangelie wordt gedeeld in daden én met woorden. De verhouding daarvan is wisselend: soms is er meer aandacht voor de woorden, soms meer voor de daden.
- Daarnaast richt je je als kerk in de buurt voornamelijk op de mensen die niet betrokken zijn bij een kerkelijke gemeenschap. Je sluit daarbij aan wat er speelt in de buurt.

- Het draait altijd om de relaties met mensen en niet om de activiteit zelf. De activiteit is een middel om relaties met mensen op te bouwen en te onderhouden. Dat betekent dat je een uitgewerkt voorbeeld altijd kunt aanpassen, zodat het past bij jouw situatie.

Dit werkmateriaal staat vol met informatie, tips en suggesties om te ontdekken op welke manier je Kerk in de buurt kunt zijn. Sommige initiatieven passen beter bij jullie of spreken je meer aan. Gebruik dit materiaal op de manier die bij jullie past en kies wat je van pas komt. Alle initiatieven die je in deze startgids en de gidsen tegenkomt, hebben deze overeenkomst: enthousiaste mensen zijn ooit gewoon begonnen met het uitvoeren van hun idee. En gaandeweg ontdekten ze wat wel en wat niet werkte. Namens hen de aanmoediging: ga niet eindeloos overleggen, begin gewoon. In het vertrouwen dat God zelf allang in onze buurt aan het werk is en wij daarbij mogen aansluiten.

Hoe werkt het?

1. Begin met deze startgids. Deze startgids bestaat uit drie delen: in het eerste deel werp je een blik naar binnen. Daarin ga je aan de slag met vragen als: Wie zijn we als kerk? Waarom willen we kerk in de buurt zijn? En wat kunnen we aan? In het tweede deel werp je een blik naar buiten. Je ontdekt wie je burens zijn, wat er al gebeurt in de wijk, wat kenmerkend is en hoe je iets als kerk zou kunnen betekenen. Je kunt zelf kiezen in welke volgorde je met deze delen aan de slag gaat. In het derde en laatste deel breng je de twee vorige stappen bij elkaar. Als je de blik naar binnen en naar buiten hebt geworpen, kun je bepalen op welke manier je 'Kerk in de buurt' wilt zijn. Je combineert wat je als kerkgemeenschap aan mogelijkheden hebt met wat je bent tegengekomen in je blik naar buiten. Zo zie je goed hoe en waar jullie een steentje kunnen bijdragen.
2. Bepaal je vervolg. Je kunt ervoor kiezen je eigen initiatief voor de buurt te ontwikkelen. Of je kunt gebruik maken van de gidsen waarin de praktische lessen van verschillende bestaande initiatieven zijn uitgewerkt. In elke gids vind je praktische handvatten om je eigen 'Kerk in de buurt' project te starten. Je vindt een overzicht van deze bestaande projecten op website. En bij het bepalen van het vervolg denken mensen van de landelijke kerken graag met je mee.
3. Verbind je met het netwerk. Wanneer je aan de slag gaat met de startgids en/of met één van de uitgewerkte initiatieven, dan kun je deelnemen aan de netwerkvergaderingen van 'Kerk in de buurt'. Tijdens die ontmoetingen kun je met andere kerken ervaringen uitwisselen, nieuwe ideeën opdoen en inspirerende workshops volgen.

Deel 1: Blik naar binnen

Waarom 'Kerk in de buurt'?

Wanneer je Kerk in de buurt wilt zijn, is het belangrijk dat je weet waarom. Een duidelijke motivatie helpt je om keuzes te maken bij wat je wel en niet doet. Als je een gezamenlijke drijfveer vindt, draagt dat bij aan de ervaring dat je samen voor hetzelfde doel gaat. Hieronder vind je vier manieren waarop je dat gesprek kunt voeren.

Het is goed om deze bezinning niet alleen met je team te doen, maar om meer gemeenteleden te betrekken. Op die manier zorg je dat er betrokkenheid vanuit je gemeente is op wat je in de buurt gaat doen. Dan is het niet meer een project van een paar liefhebbers, maar van de hele gemeente.

Tip: Wil je je verder verdiepen in de motivatie om als kerk betrokken te zijn op je buurt, dan kun je daarvoor het eerste hoofdstuk van het boek *Back to Basics*, N. Dijkstra en S. Stoppel gebruiken. Aan het einde van dat hoofdstuk vind je ook vragen voor gesprek.

SUGGESTIE 1

Gesprek aan de hand van motivaties

Ga aan de hand van blad met verschillende motivaties om Kerk in de buurt te zijn in gesprek. Zorg dat iedereen het werkblad met motivaties heeft (download via www.pkn.nl/kerkindebuurt of www.kerkindebuurt.nl). Kies twee motivaties uit die je erg aanspreken en eentje die je irriteert. Wissel uit wat je hebt gekozen en waarom. Werk je in een grote groep, splits dan de groep in kleinere groepjes. Bespreek met je team ook of je op één lijn zit of dat er veel verschil is. Kun je tot een gezamenlijke drijfveer komen?

Tip: Geef gebed een vaste plek in de voorbereidingsbijeenkomsten. Zoek samen een vorm van bidden die bij jullie past, vertrouw erop dat God al aan het werk is en bid om opmerkzaamheid daarvoor.

SUGGESTIE 2

Omgekeerd scenario

Stel je voor dat jullie niet hadden besloten om Kerk in de buurt te willen zijn, maar om de kerk te sluiten. Waarom zou dat een ramp zijn voor de buurt? Wat zouden buurtbewoners missen? Brainstorm over de verschillende antwoorden en schrijf deze op. Bekijk daarna met elkaar wat voor jullie de belangrijkste dingen zijn die de buurt zou missen. Formuleer aan de hand daarvan één zin, waarin duidelijk is wat jullie motivatie is.

SUGGESTIE 3

Wonen in het woord

Lees met elkaar een bijbelgedeelte en ga daarover met elkaar in gesprek. Een handige methode daarvoor is 'Wonen in het woord': Lees de tekst hardop voor. Neem daarna een moment waarin ieder voor zich de tekst nogmaals in stilte kan doorlezen. Wat raakt je? Maak daarna tweetallen en wissel uit wat je raakt. Als

Tip: Werk aan enthousiasme voor je initiatief binnen je kerkelijke gemeente. Deel wat je plannen zijn, vertel verhalen over ontmoetingen die je hebt in de buurt.

je daarmee klaar bent, deel je in de grotere groep wat de ánder opdeed in de tekst. Je kunt het gesprek hierbij laten óf verder met elkaar doorpraten over wat jullie motivatie is om kerk in de buurt te willen zijn. Bijbelgedeelten die je hiervoor kunt gebruiken als je nadenkt over Kerk zijn in de buurt zijn: Jer. 29:4-7, Mar. 6:6-13, Mat. 5:13-16.

SUGGESTIE 4 **Een (thema)kerkdienst**

Een handig moment om de hele gemeente te betrekken, is tijdens of na een kerkdienst. Vraag je predikant eens een preek te houden over de missie van de kerk en jullie initiatief een plek te geven in de voorbeden. Of wellicht is een hele themadienst een optie? Je kunt ook na de kerkdienst mensen uitnodigen om mee te denken bij jullie idee. Hoe meer mensen in je gemeente begrijpen waarom je kerk in de buurt wilt zijn, hoe meer mensen betrokken zijn.

Een goed team

Om Kerk in de buurt te zijn, is er een team mensen nodig dat zich daarvoor wil inzetten. Motivatie is daarbij belangrijker dan het aantal mensen. Het is wel handig om bij de vorming van je team te zoeken naar mensen met een verschillend netwerk en verschillende werkstijlen (bijvoorbeeld denkers en doeners). Welke kennis en vaardigheden je in je team nodig hebt, hangt af van wat

Tip: Vraag mensen uit de buurt om mee te doen in je team. Zo werk je écht samen met hen en kun je nog beter afstemmen op je context. Misschien vind je het spannend om iemand die zichzelf geen christen noemt te betrekken in je missie. Bespreek dat met elkaar. In veel initiatieven waar ook vrijwilligers meedoen die niet kerkelijk zijn, wordt wel gevraagd of zede missie willen respecteren.

je gaat doen. Daarover vind je meer bij de uitgewerkte initiatieven. Voordat je weet wat je gaat doen, kun je al zien wat de mogelijkheden van je eigen gemeente zijn. Wat heeft jullie gemeente in huis aan kennis en deskundigheid, mankracht en middelen? Dat kunnen heel specifieke gaven zijn, zoals huiswerkbegeleiding, taallessen, kennis over PR en communicatie, het bedenken van een theaterprogrammering of financiële deskundigheid. Vaker gaat het om heel gewone vaardigheden zoals schoonmaken, koffie schenken, soep koken, aandacht geven of een boodschap doen met ouderen. En dus kan iedereen zijn steentje bijdragen. Denk na welke kwaliteiten je in je team wilt hebben en welke kwaliteiten je af en toe nodig zou kunnen hebben.

Daarnaast is het belangrijk om te werken aan teamvorming. Het formuleren van een gezamenlijke motivatie is één van de manieren (zie boven). We geven drie suggesties voor hoe je nog meer aan teamvorming kunt werken.

SUGGESTIE 1

Je (geloofs)biografie delen

Een goede manier om elkaar beter te leren kennen, is het delen van een (geloofs)biografie. Neem een vel papier en teken daarop je levenslijn. Van geboorte tot nu of zelfs een paar jaar verder. Schrijf of teken bij de lijn wat belangrijke momenten en ontwikkelingen in je leven zijn. Welke rol speelde je geloof toen? En als je de lijn verder hebt getrokken dan vandaag: waar droom je van voor de toekomst? Vertel daarna wat je hebt getekend. Luister om de beurt naar elkaars verhaal.

SUGGESTIE 2

Ken je kwaliteiten

Zorg dat je elkaars kwaliteiten kent. Dat kun je doen door met elkaar het kernkwaliteitenspel of kernkwadrantenspel te spelen (te bestellen via <https://corequality.nl/>). Je leert dan van elkaar en jezelf wat je kwaliteiten en valkuilen, uitdagingen en irritaties kennen. Op die manier weet je wie je het beste waarvoor kunt inzetten en hoe je rekening met elkaar kunt houden. Als je elkaar al wat beter kent, kun je ook kiezen voor het geven van een

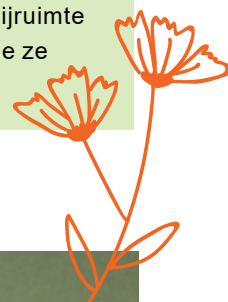
complimentenregen. Dan schrijf je op post-its complimenten die je aan je teamgenoten geeft. Je kunt delen welke complimenten je hebt ontvangen en bespreken of ieder ervaart dat hij/zij die kwaliteiten ook kan inzetten. Bespreek dan ook of je wellicht nog mensen met bepaalde kwaliteiten bij het team erbij moet zoeken.

SUGGESTIE 3

Doe iets samen

Samen iets ondernemen, versterkt de onderlinge band én zorgt ervoor dat je elkaar beter leert kennen. Je kunt van alles bedenken: van samen eten tot een outdoor activiteit, tot het bezoeken van een trainingsdag voor mensen die missionair of diaconaal actief zijn.

Tip: Droom groot, maar denk KISS: Keep it Small and Simple! Open Arms startte 14 jaar geleden met twee mannen van in de 70. Zij begonnen met het uitdelen van voedselpakketten in de zijruimte van een kerkgebouw. Met koffiekanen die ze meenamen van huis. Klein beginnen kán!

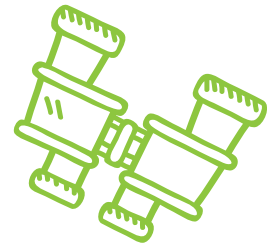

Deel 2: Blick naar buiten

Leer je context kennen

Er 'zijn' voor je stad, dorp of buurt betekent dat je bu- ren blij zijn dat je er bent. Omdat ze het gevoel hebben dat je hen helpt of dat je hun buurt een betere buurt maakt, ook als ze geen christen zijn. Wie Kerk in de buurt wil zijn, moet dus weten wat er gebeurt in zijn omgeving. Weet welke vragen mensen hebben; waar lopen ze tegenaan of waar hebben ze last van? Wat zijn hun verlangens, wensen en behoeften? Pas dan kun je kijken waar jullie, met de mogelijkheden van jouw gemeente, het beste aan kunnen bijdragen en op welke manier. In dit hoofdstuk vertellen we hoe je kunt ontdekken wat er speelt in jouw buurt.

Je buurt verkennen gaat zo: (1) in kaart brengen welke vragen mensen in je buurt hebben en waar zij tegen- aan lopen. Dan ontdek je (2) ook welke mogelijkheden mensen zelf al hebben. Zo voorkom je een dubbel aanbod, omdat in wijken vaak al veel gebeurt wat je nog niet wist. Vervolgens (3) ga je uitzoeken wat er mist, beter kan of waar je kunt samenwerken. Deze drie stappen werken we hieronder verder uit.

STAP 1

Verken je buurt

Het verkennen van je buurt kent vier fasen. Eerst bepaal je wat je buurt is. Vervolgens verken je je buurt via inter- net. Daarna ga je zélf zonder doel door je buurt lopen en noteer je wat je zoal ziet en hoort. Als laatste leg je dat alles vast als basis voor de volgende stap.

Bepaal je buurt

Als je Kerk in de buurt wilt zijn, bepaal je eerst op welk stuk van je dorp of stad je je wilt richten. Door je te beperken tot één gebied kun je werkelijk een band opbouwen met mensen. Sommige kerken kiezen voor de directe omgeving van hun kerkgebouw, maar er zijn ook andere mogelijkheden. Een alternatief is dat je je niet richt op een specifieke buurt, maar op specifieke groepen mensen uit het netwerk van gemeenteleden. Dat kunnen familieleden, burens, collega's, vrienden zijn. Met Kerk in de buurt richten we ons vooral op gebieden en minder op netwerken.

Onderzoek online

Je hebt nu bepaald waar je als kerk betrokken wilt zijn. Online kun je al een schat aan gegevens vinden over dat gebied. Het internet is een bron van cijfers over bijvoorbeeld inkomen, werkloosheid, huizenprijzen, echtscheidingen, afkomst, leeftijdsopbouw en criminaliteit. Veel burgerlijke gemeenten hebben afdelingen die deze gegevens verzamelen en vaak presenteren ze deze op hun website. Je kunt ook cijfers opzoeken via opendata.cbs.nl. Deze gegevens helpen je om een duidelijker beeld van je buurt te krijgen. Kijk naar mogelijke groepen kwetsbare mensen (ouderen, eenoudergezinnen, vluchtelingen) én naar concrete noden (armoede, eenzaamheid, gezinsproblemen). Een overzicht van concrete noden en kwetsbare doelgroepen vind je in de bijlage. Onderzoek ook meteen wat er voor hen is aan bestaand hulpaanbod. Kijk daarvoor bijvoorbeeld in de gemeentegids of op de website van je gemeente onder het kopje 'zorg en welzijn'. Vergeet niet te inventariseren wat andere kerken al doen.

Daarnaast kun je ook kijken naar mensen die niet persé hulpbehoevend zijn, maar wellicht op zoek zijn naar zingeving, rust of verbinding met anderen. Onderzoek ook welk aanbod er voor hen al is, bijvoorbeeld op de website van je gemeente onder het kopje 'cultureel'.

Bij je online onderzoek is het ook handig om te bekijken wat andere kerken al aanbieden. Kun je het niet vinden op de website, wijd er dan een mailtje of telefoontje aan.

Wat zie en hoor je?

Wat je online hebt gevonden, vul je aan met wat je zelf ziet en hoort als je door de wijk wandelt. Maak zo'n wandeling een paar keer op verschillende tijdstippen. Wat valt je op? Welke auto's staan er in de wijk? Welke kleding dragen mensen? Wat ruik je? Hoe voel jij je in de wijk? Welk beeld krijg je als je let op de huizen en tuinen? Zie je veel mensen buiten of juist niet? Spelen er kinderen op straat? Zijn er plekken waar mensen zich verzamelen? Maak foto's van dingen die je opvallen, zowel positief als negatief. Heb je een hond? Laat die dan uit in deze buurt en knoop praatjes aan met buurtbewoners. Loop daarnaast ook eens biddend door de wijk en kijk met geestelijke ogen. Vraag God of Hij je gevoelig wil maken voor wat er speelt in de wijk.

Leg vast wat je hebt ontdekt

In deze eerste stap heb je al het nodige in beeld gebracht van je buurt. Organiseer je bevindingen als volgt: Begin met het opsommen van welke groepen (kwetsbare) mensen je hebt gevonden. Daarnaast maak je een overzicht van de soorten problemen en behoeften die je tot nu toe hebt ontdekt. Voor een deel kunnen deze twee elkaar overlappen, maar door beide systematisch in kaart te brengen, zul je ontdekken dat ze elkaar aanvullen en een completer beeld geven. Maak vervolgens een overzicht van de mogelijkheden en initiatieven voor hulp en zorg die je hebt waargenomen. Geef waar mogelijk aan hoe effectief deze zijn. Leg tenslotte alles naast elkaar om te ontdekken of er behoeften zijn waaraan nog niet tegemoet wordt gekomen. Noteer om welke mensen en welke behoeften het gaat.

STAP 2 in gesprek met je buurt

Je bent aan het onderzoeken hoe je als Kerk de buurt van dienst kunt zijn. In gesprekken met mensen verdiep je wat je tot nu toe hebt gevonden. Zie het als een mooie kans om gemeenteleden in te schakelen en zo de betrokkenheid op de buurt direct al te vergroten.

Bepaal met wie je spreekt

Je gaat niet met iedereen in gesprek. Je kiest een aantal mensen uit op basis van je bevindingen uit de eerste stap. Denk zowel aan buurtbewoners als aan sleutelfiguren, zoals de wijkagent, het wijkteam, buurt- en straatwerkers, plaatselijke politici of bestuursleden van buurtverenigingen en bewonersorganisaties. Je kunt ook wijkavonden en meetings in je buurt bijwonen.

Houd interview s en gesprekken

De genoemde sleutelfiguren geven je snel een beeld van wat zij zien van de wijk. Ze weten hoe de buurt is opgebouwd, wat er goed gaat en wat er beter kan. Vraag hen naar knelpunten en uitdagingen. Daarnaast is het interessant om te vragen hoe zede rol van de kerken ervaren en op welke manier zij vinden dat een kerk meer zou kunnen betekenen voor de buurt. Uiteraard is het goed om ook bewoners zelf te horen. Buurtbewoners kunnen aangeven wat er beter zou kunnen en hoe ze het bestaande (hulp)aanbod waarderen. Je kunt vragen welke uitdagingen zij zelf zien in hun buurt. Verder kun je hun vragen hoe ze op dit moment

tegen jullie kerk aankijken en wat ze eventueel van jullie verwachten. In de bijlage vind je een overzicht van mogelijke sleutelfiguren en voorbeeldvragen die je op weg helpen in deze gesprekken.

Breng je wijk in kaart

Maak de verzamelde informatie over je buurt concreet zichtbaar met een tekening van je wijk. Plak bijvoorbeeld een aantal grote vellen papier aan elkaar en maak een schets van je buurt door de belangrijkste straten, gebouwen en andere markante punten te tekenen. Plak ook relevante foto's op de kaart. En met gekleurde post-its maak je zichtbaar welke groepen mensen en behoeften je hebt ontdekt en op welke locaties deze vragen spelen. Met andere post-its geef je het aanbod in de buurt aan en met weer een andere kleur laat je zien welke mogelijkheden voor jouw kerk in de gesprekken zijn genoemd.

Wat zie je niet

Na het maken van deze buurtschets, kun je nog een stapje dieper gaan door je onderzoek om te draaien: wat zie je niet? Welke gaten constateer je in het aanbod? Welke problemen worden misschien onvoldoende

de opgepakt? Wat weet je niet? Zijn er nog vervolgesprekken nodig? Bepaal daarna waar de grootste problemen zijn en waar de kleinere. Breng in beeld hoeveel mensen er last van hebben. Niet alle nood is even heftig en niet elk probleem komt bij evenveel mensen voor. Ook is niet elk probleem geschikt voor jouw kerkom in te ondersteunen.

Realiseer je dat je nooit alle informatie boven water zult krijgen. Dat is ook niet het doel. Voorkom dat je blijft onderzoeken om – als reden en excuus diep van binnen – niet echt in actie te hoeven komen. Soms zinkt de moed je in de schoenen. Wat zijn er veel mensen en veel problemen. Drie tips:

- Zoek Gods hulp en hou het klein. Ga in gebed en vraag om leiding en moed van zijn Geest om vervolgstappen te kunnen maken.
- Besef je dat je niet alles hoeft op te lossen, het gaat vooral om de relatie die je met de ander aangaat en de manier waarop je nabij bent.
- Begin niet met het veranderen van je buurt, maar richt je op het verbinden met de levens van een paar mensen. Wat je klein en bescheiden begint, kun je langer volhouden en op termijn wellicht uitbreiden.

STAP 3 in gesprek met je kerk

Nu je de buurt in kaart hebt gebracht, ga je in deze stap meer kerkleden betrekken. Daarnaast ga je kijken wat jullie zelf in huis hebben en hoe dat aansluit bij wat je over je buurt gevonden hebt.

Betrek de gemeente erbij

Deel je resultaten met (geïnteresseerde) gemeenteleden. Laat vooral gemeenteleden die interviews hebben gedaan, iets vertellen van wat ze hebben ervaren en wat hen heeft geraakt. Vertel welke groepen mensen je hebt ontdekt en welke zaken er spelen in de buurt. En benoem wat er al gebeurt (waar mogelijk door gemeenteleden die daarin zelf actief zijn) en welke gaten je in het aanbod ziet. Je kunt ook een wijkagent of lid van een wijkteam uitnodigen om iets over hun werk en de wijk te vertellen. En gebruik die tekening en foto's uit de vorige stap! Zo krijg je een beeld van de buurt en de mensen die er wonen.

Je kunt dit moment wellicht ook al benutten om te schetsen wat jullie voor ogen staat en waar jullie naar op zoek zijn. Vraag dan ook gemeenteleden waar zij mogelijkheden zien en of ze zelf een bijdrage willen leveren.

Deel 3:

Combineer je blik naar binnen en naar buiten

Combineer je kerk met jullie context

Als je een goed beeld hebt van de mogelijkheden van jouw gemeente, stel je vervolgens de vraag: wat is de match tussen de buurt en ons? Je kunt dat doen als team, maar er ook meer mensen bij betrekken. Dan heb je een bredere blik én meer inbreng. Welke concrete gaven, vaardigheden of andere middelen van onze kerk matchen met concrete problemen die we hebben gevonden? Koppel de gaven die je hebt gevonden aan het overzicht met groepen mensen en concrete behoeften uit de vorige stappen. Zo zie je sneller waar jouw gemeente een zinvolle rol kan spelen. Brainstorm samen over de opties. Deel met elkaar de dromen en ideeën die er zijn vanuit de resultaten tot nu toe. Dit delen maakt vaak nieuwe energie los bij kerken en groepen. Opeens zie je voor je wat er mogelijk is in een wijk. Die nieuwe energie is prachtig en goed bruikbaar voor een mogelijk vervolg.

Hoe verder

Heb je blik naar binnen en naar buiten geworpen? Dan kun je verder. Misschien hebben jullie al een idee over hoe je Kerk in de buurt wilt zijn? Dan horen we jullie idee graag en zijn we beschikbaar om met jullie mee te denken. Je kunt je ook laten inspireren door één van de uitgewerkte voorbeelden van andere initiatieven. In de gidsen vind je allerlei praktische informatie om zelf zo'n initiatief te starten en kun je zien welke stappen er nodig zijn en welke inzet van mensen en middelen erbij hoort. Bij het maken van jullie keuze, denken we graag mee.

Plan wanneer je start regelmatig een evaluatie. Bijvoorbeeld elk half jaar. Dat helpt om bij te sturen. Houd er rekening mee dat het tijd kost om relaties te leggen, vertrouwen te krijgen en van betekenis te zijn. Het is niet erg om bescheiden te beginnen, als je maar begint. Veel mooie initiatieven zijn ooit klein gestart en hebben zich stap voor stap doorontwikkeld. Droom groot en zet kleine stappen. We overschatten vaak wat we in een jaar kunnen, maar we onderschatten wat we in 5 jaar kunnen doen. En bedenk: sturen gaat makkelijker als je onderweg bent, dan wanneer je stilstaat.

Vraag waar nodig om ondersteuning

Wanneer je Kerk in de buurt wilt zijn, is het prettig om ondersteuning te ontvangen. Je kunt gebruik maken van de volgende opties:

- Bij het bepalen van een vervolg na deze startgids komen we graag éénmalig met je meedenken. Ook kunnen we op afstand meelesen met je plan of telefonisch in gesprek.
- Bij het uitwerken van jullie initiatief kun je gebruik maken van één van de adviseurs. Zij werken tegen een vergoeding, je huurt hen zelf in. Hiervoor kun je eventueel een subsidie aanvragen.
- Een aantal keer per jaar vinden er netwerkbijeenkomsten plaats van kerken die van betekenis zijn voor hun buurt. Je wisselt ervaringen uit en doet nieuwe ideeën voor jouw eigen initiatief op. Kijk hiervoor op www.protestantsekerk.nl/kerkindebuurt en www.kerkindebuurt.nl.

Bijlage bij buurtanalyse

Kwetsbare groepen

- Armen (dakloos, verslaafd, chronisch ziek, gehandicapt, migrant, werkloos of werkende arme)
- Ouderen (gezond of ziek, samen of alleen)
- Eén-ouder-gezinnen (weduwe, gescheiden, ongehuwde moeder)
- Kinderen (verwaarloosd, gehandicapt, van school gestuurd)
- Mensen met een lichamelijke of psychische beperking (blind, doof/slechthorend)
- Gevangenen en hun partners (huidige gedetineerden, ex gedetineerden)
- Zieken (chronisch, terminaal)
- Slachtoffers van rampen
- Buitenlanders (gevlucht, nieuwe Nederlander, internationale studenten)
- Mensen die op een kruispunt in hun leven staan

Concrete noden

- Financieel-economisch: Werkloosheid, schulden, uithuisplaatsingen
- Spiritueel /moreel: opvoeding, vergeving, levensvragen
- Sociaal: sociale of existentiële eenzaamheid, huwelijksproblematiek, gebroken gezinnen, gezinsspanningen, kindermishandeling, onderdrukking
- Emotioneel: verlies, depressie, suïcide, wraak, stress en angst, ouderdomsproblemen
- Cognitief: Laaggeletterdheid, sociale vaardigheden, huishoudvaardigheden, administratieve vaardigheden, juridische bijstand
- Fysiek: Eten en drinken, onderdak, kleding, gezondheidszorg

In gesprek met sleutelfiguren:

- Wijkagent
- Leraren van scholen in de buurt
- Wijkteams
- Een vrijwilligerscentrale
- Buurt- en straatwerkers
- Predikanten, voorgangers, pastoors
- Plaatselijke politici
- Pastoraal werkers (ziekenhuis, verzorgingstehuis)
- Winkeliers
- Bestuursleden van buurtverenigingen & bewonersorganisaties
- Huisartsen
- Sportverenigingen

Vragen aan sleutelfiguren

- Hoe ziet u deze buurt?
- Hoe is de buurt opgebouwd?
- Wat gaat goed?
- Wat is de kracht van deze wijk?
- Wat zijn knelpunten/uitdagingen?
- Hoe wordt aan deze knelpunten gewerkt?
- Welke knelpunten hebben prioriteit?
- Wat ziet u als oplossingen?
- Welke instanties zouden hierbij een rol kunnen spelen?
- Wat maakt mensen gelukkig?
- Wat geeft hen hoop?
- Waar maken mensen zich zorgen om?
- Wat maakt mensen boos?
- Zijn er in het verleden dingen gebeurd die nog steeds hun doorwerking hebben?
- Op welke manier verleent u zorg in deze buurt?
- Wat mist in deze buurt nog aan hulpaanbod?
- Hoe heeft u de rol van de kerk tot nu toe ervaren?
- Hoe ziet u, in het ideale geval, de rol van de kerk in deze buurt?
- Hoe zouden wij meer kunnen betekenen voor de buurt?
- Welke personen zouden wij volgens u nog meer moeten spreken om een goed beeld van de buurt te krijgen?

Vragen aan bewoners

- Hoe lang woont u in deze buurt?
- Wat vindt u van deze buurt?
- Hoe is het om hier te wonen?
- Hoe is de samenstelling van de buurt?
- Hoe is het met de veiligheid in de buurt gesteld?
- Hoe is uw contact met de mensen in de buurt?
- Wat zou er beter kunnen in de buurt?
- Wat wordt er in de buurt georganiseerd?
- Hoe waardeert u het hulpaanbod in deze buurt?
- Welke nood ziet u in de buurt?
- Wat mist u aan zorg in deze buurt?
- Wat vindt u van de voorzieningen in de buurt?
- Wat mist u aan voorzieningen in de buurt?
- Hoe ervaart u de rol van de kerk tot nu toe?
- Hoe ziet u, in het ideale geval, de rol van de kerk in deze buurt?
- Hoe zouden wij meer kunnen betekenen voor deze buurt?
- Hoe kunnen wij meer betekenen voor u?

Een uitgebreid stappenplan voor het doen van een buurtonderzoek is te vinden op:
www.kerkindebuurt.nl/buurtonderzoek.

Wil je als gemeente van betekenis zijn voor de mensen in je dorp of wijk? Dan helpt 'Kerk in de buurt' je daarbij. Aan de hand van de praktische startgids kun je ontdekken hoe je buurt eruit ziet en wat past bij je gemeente. Daarna kun je één van de initiatieven kiezen om mee aan de slag te gaan in de buurt of je kunt een eigen initiatief vormgeven. Een aantal maal per jaar kun je andere kerken ontmoeten die ook Kerk in de buurt zijn. Kijk voor beschikbare initiatieven en actuele informatie over 'Kerk in de buurt' bijeenkomsten op www.protestantsekerk.nl/kerkindebuurt of www.kerkindebuurt.nl.

CONTACTGEGEVENS

Protestantse Kerk in Nederland

Website: www.protestantsekerk.nl/kerkindebuurt

E-mail: info@protestantsekerk.nl

Telefoon: (030) 880 18 80

Adres: Joseph Haydnlaan 2a, 3533 AE Utrecht

Kerkpunt

Nederlandse Gereformeerde Kerken

Website: www.kerkpunt.nl

E-mail: info@kerkpunt.nl

Telefoon: (038) 427 04 80

Adres: Dokter Spanjaardweg 4b, 8025 BT Zwolle

Christelijke Gereformeerde Kerk

Website: www.cgk.nl

E-mail: diaconaat@cgk.nl

Telefoon: (0318) 582367

Adres: Ghandistraat 2, 3902 KD, Veenendaal